

E-ticaret Şirketlerinin Coğrafi Veri İzni Alma Zorunluluğunda Önemli Değişiklikler

19 Aralık 2024

Hatırlanacağı üzere, 2022 yılı içerisinde, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (Bakanlık) tarafından e-ticaret şirketlerine gönderilen yazılar ile yalnızca konum verisi kullanan harita uygulamalarının değil, “konum bilgisi işleyen e-ticaret şirketlerinin” de Bakanlık tarafından coğrafi verilere ilişkin mevzuata tabi tutulduğu anlaşılmıştı.

(E-ticaret şirketleri için coğrafi veri izni veya lisansı alınması gerekliliğine dair daha önce hazırladığımız bilgi notumuza [buradan](#) erişebilirsiniz)

Bu gelişmenin ardından, konum bilgisi işleyen ve e-ticaret sektöründe faaliyet gösteren birçok şirketin, Bakanlığa lisans ve izin başvuruları yapmak üzere hazırlıklarını gerçekleştirdiği sırada, Anayasa Mahkemesi, 18.05.2023 tarihli kararı ([AYM İptal Kararı](#)) ile coğrafi verilerin toplanmasının, üretilmesinin, paylaşılmasının veya satılmasının Bakanlığın iznine tabi tutulması ile izin süresi ve verilere ilişkin usul, esas ve içeriklerin Bakanlıkça belirleneceğine dair hükmü, 04.07.2024'den itibaren geçerli olmak üzere iptal etmişti.

(Anayasa Mahkemesi'nin verdiği iptal kararı için hazırlamış olduğumuz bilgi notumuza [buradan](#) erişebilirsiniz)

AYM İptal Kararı'nın ardından ortaya çıkan belirsizlikler nedeniyle, konum bilgisi işleyen e-ticaret şirketleri, 04.07.2024 tarihine kadar yürürlükte kalacak olan bu hüküm doğrultusunda çıkarılan Coğrafi Veri İzinleri Yönetmeliği ile Coğrafi Veri Lisans Yönetmeliği'ne (Yönetmelikler) uygun olarak coğrafi veri izni veya lisansı almak için başvuru yapıp yapmama konusunda tereddütte kalmıştı.

İşte bu belirsizlikleri ortadan kaldırmak amacıyla, geçtiğimiz günlerde Resmî Gazete'de yayımlanan Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ([Kanun Değişikliği](#)) ile Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ([Kanun](#)) kapsamında, e-ticaret şirketlerinin coğrafi veri izni yükümlülüklerinin düzenlenmesi konusunda önemli birtakım adımlar atıldı.

Bu kapsamda yapılan en önemli değişiklik, eski sistemde coğrafi veri kullananların faaliyet alanlarının kapsamına göre geçerli olan izin veya lisans alma şeklindeki ikili ayrım kaldırılmış ve Bakanlıktan coğrafi veri izni alınması şeklinde tek bir yöntem belirlenmiştir. Ayrıca, konuya ilişkin usul ve esasların Bakanlık tarafından hazırlanacak yeni yönetmelik ile belirleneceği ifade edilmiştir. Kanun Değişikliği ile getirilen yenilikleri sizler için aşağıda kısaca derledik.

A. İzin Yükümlülüğü Kanuni Zemine Kavuştu

AYM İptal Kararı sonrası Kanun'a tabi gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerinin (özel teşebbüslerin) izin ve lisans yükümlülüklerine ilişkin düzenlemelerin akıbeti belirsizliğini sürdürmüştü. Bu belirsizlik karşısında e-ticaret şirketlerinin coğrafi veri izni veya lisansı almak için izleyecekleri yol haritası da e-ticaret şirketlerinin ticari kararlarına kalmıştı.

Ancak, Kanun Değişikliği ile birlikte e-ticaret şirketlerinin coğrafi veri izni almak için izleyecekleri yol haritasındaki sis bulutları ortadan kalkmış gözüküyor. Coğrafi veri izni başvurularına yönelik genel nitelikteki düzenlemeleri içeren Kanun Değişikliğinde öne çıkan yenilikler şu şekilde:

- **İzin Belgesinin Geçerliliği:** Kanun Değişikliği ile getirilen yeni düzenleme uyarınca, eskiden izin ve lisans belgeleri için 1 yıl olan geçerlilik süresi, özel teşebbüsler tarafından yapılacak izin başvurusu üzerine *1 yıldan az, 5 yıldan fazla olmayacak şekilde* Bakanlık tarafından belirlenecektir.
- **İzin Bedeli, Hesaplanması ve Muafiyet:** Kanun koyucu izin bedelinin hesaplanmasında, Türk hukukuna tabi özel teşebbüsler ile yabancı özel teşebbüsler arasında oranlar bakımından Kanun Değişikliğinin ekinde yer alan cetvel esas alınarak ikili bir ayrıma gitmiştir. Buna göre,
 - (i) Türk hukukuna tabi özel teşebbüsler bakımından izin bedeli, coğrafi veri tema sayısı, çalışma alanı, izin süresi ve talep sahibinin başvuru tarihi itibarıyla en son hesap dönemine ait gelir veya kurumlar vergisi beyannamesi ekinde yer alan gelir tablosundaki net satış tutarı veya işletme hesabı özetindeki satış hasılat tutarı esas alınarak Kanun Değişikliğinin ekinde yer alan cetvellerde belirtilen ilgili dilimlere ait katsayıların izin katsayısı bedeli ile çarpımıyla hesaplanacaktır.
 - (ii) Yabancı özel teşebbüsler bakımından ise izin bedeli; bir izin katsayısı bedelinin 1250 katının süre katsayısı ile çarpımıyla hesaplanacaktır. Öte yandan, bir izin katsayısı bedeli 1.750 Türk Lirası olarak belirlenmiş ve izin bedelinin hesaplanmasında başvuru evraklarının tam ve eksiksiz olması şartıyla başvuru tarihinin esas alınacağı belirtilmiştir. Cari yıl içerisinde ilk defa ticari faaliyete başlayan Türk hukukuna tabi özel teşebbüsler ise cari yıl izin bedelinden muaf tutulacaktır.
- **İzin Verilmesi:** Bakanlık tarafından coğrafi veri izni başvurusu olumlu değerlendirilen özel teşebbüsler, izin bedelini 15 gün içerisinde Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü'nün ilgili hesabına yatırmakla mükelleftir. 15 gün içinde ödeme yapılmaması halinde ise başvuru geçersiz sayılacaktır.

B. İzin Alınmaması Halinde Yaptırım Riski

Kanun Değişikliği ile coğrafi veri izni almadan coğrafi verilerin özel teşebbüslerce kullanılmasının Bakanlık tarafından tespiti halinde uygulanacak yaptırım sistemi de önemli ölçüde basitleştirilip değiştirilmiştir.

Buna göre, coğrafi verilerin izinsiz kullanıldığının tespiti halinde;

- (i) İlgili özel teşebbüse izin başvurusu yapmak için 15 gün süre verilecektir.
- (ii) Verilen süre içerisinde başvurusunu gerçekleştirilmeyen Türk hukukuna tabi özel teşebbüsler için bir yıllık en yüksek izin bedeli tutarında, yabancı özel teşebbüsler için ise bir yıllık izin bedelinin iki katı tutarında idari para cezası uygulanacaktır. Ayrıca, özel teşebbüse idari para cezası uygulanmış olması, izin alma yükümlülüğünü ortadan kaldırmayacaktır.
- (iii) Özel teşebbüsün idari para cezasının tahakkuk tarihinden itibaren 60 gün içinde izin başvurusunda bulunmaması halinde, sonrasında yapılacak ilk izin başvurusunda izin bedeli iki kat arttırarak uygulanacaktır.

C. E-Ticaret Şirketleri Ne Yapmalı?

- **Kanun değişikliğinden önce alınmış izin ve lisansların akıbeti:** Kanun Değişikliğinin yürürlük tarihinden önce Bakanlık tarafından verilmiş olan izin veya lisans belgeleri,

süresinin bitimine kadar geçerli olacaktır. Bu durumda, geçerlilik süresinin bitmesinin ardından yeni sisteme göre Bakanlığa coğrafi veri izni başvurusunda bulunulması gerekecektir. Yürürlük tarihinden önce Bakanlık tarafından onay aşaması tamamlanmamış izin veya lisans başvuruları ise geçersiz sayılacaktır.

- **Yeni bir ikincil mevzuat çıkacaktır:** Belirsizlikler nedeniyle henüz coğrafi veri izni veya lisansı almamış ya da bu belgelerin geçerlilik süresi sona eren e-ticaret şirketlerinin, yeni düzenlemeler uyarınca -en kısa sürede- hazırlıklarını tamamlayıp coğrafi veri izni almak üzere Bakanlığa başvuruda bulunmaları gerektiği görüşünderiz. Bununla birlikte özellikle izin bedeli hesaplama yöntemi konusunda tereddüt yaşandığını duyuyoruz. Bakanlıkla yaptığımız görüşmede bu tereddütleri giderecek ikincil bir mevzuat hazırlığında olduğunu anladık. Dolayısıyla bu izin başvuruları konusunda bir tereddüt yaşıyorsanız ikincil mevzuatın beklenebileceği görüşünderiz.

Saygılarımızla,

Bora Yazıcıoğlu
bora@yazicioglulegal.com

Barış Aslan
baris@yazicioglulegal.com

Kübra İslamoğlu Bayer
kubra@yazicioglulegal.com

Arda Kilci
arda@yazicioglulegal.com

Bu not hukuki görüş niteliğinde değildir. Sadece bilgi amaçlı hazırlanmış ve gönderilmiştir. Konuyla ilgili hukuki görüş almak isterseniz bizimle iletişime geçmenizi rica ederiz.